

- 23 -

Dastumad Pennwern : dornskrid 90

94. GWERS AR GWIGN

(follennoù 11-20)

Sellaouit oll, Bretonnet, klevit eun exempl erruet
breman ez eus eun neubeudik amser
gant eun den iaouank demezet.

Pa voa e vonnet da pedi an dud da assista en he euret
tremen a eure dre an hend bras
eun den krouget a rankontras
a voa var an end esposet
evit e krim ag e torfet

An den man evel mar goelas
en eur wela e lavaras :
- Petra e kement-man, ma c'hamarat,
Goech all ni a zo en em garet
Me garche vichez ar c'henta
doc'h assista en euret.

eb e chonjal e droug e bet
e veach en deus cuntunuet
Pa voa deud an deis ma voa an euret
ag an dud deus an dol assemblet
e harias ive an den krouget
ag o lakas oll estonet.

en pen an doll e neum lakas
Kals eus e vellet a semplas
pe deus laret dar kompagnunes :
- peus ket affer da epouvanti
Me ne vijen ked deut aman anez ma oc'h bed doc'h va
fedi.

An tan dioutan a sinklas
pere a sullias an abijou,
bleo ar goazet, koeffou ar merc'het
eb ma hellchont dribi nag eva
an dud dar ger zo e neum tenet.

An den nevez epouvantet
e velet ar seurt tra erruet
ma chonjas en nos e c'heuret
antronos qwitat e briet.

- 24 -

en devoa aont na vije kemeret
gant ar justiq a punisset
evel nan devoa ket diskleriet
e voant bed o daou kamaradet.

Da c'houlou deiz e partias
e lec'h ma karie Doue e gass.
Pel bras e bed e valle
a bars goulen kondition.

Dar fin en em kavas magnifiq
gant eun otrou ag eun itron.
Laqet e voa eno da pourveer
a memeus da den a haffer.

eus pas deus a pem blaz varnugent
en deus i lezet e intanvez
eb kousket ganti nemet eun nos
dre chanç e neum kavas dougerez

eus paz deus a pem blas varnugent
en deus gret servich excellent
eb ober pris na commanant
an oll doc'h outan voa kontant.

beb bloas er pede an otro
D'ober pris gantan ha hajou
Ag e responte dezan humblamant
e neur zont de trugarekat.

- Serten me ne meus affer netra
Nemet eb ken o grasso mad.

An den man nevoa eun ure
Dre kousk an noz en e wele.

Deus e tad ag e vam ag e briet
- Siwas me a kred int maro
red e din mond dar ger da velet.

Antronos mintin pa savas
Digant e vest a houlenas

e gonje ma voa e vadelez
a kerkoulz digant e vestrez

ma lakas tud an ti klaharet
dezan ag en tristidigez

- 25 -

- Ma mignon bras, kent om quitat
Poas bara dem c'hoaz eur forgnat,

gra eur gwign en feçon ma oat kustum
a digas i din da blada

Ag onnez a dalc'hin em armel
Ken a kommanso loueda

bed blas^o e nombre an otro ^okompren : bep bloaz
Pez a c'hounenze a c'hajou,

Ag oc'h e veza eun den onest
gant aont veza gant Doue blanet

A lakas er gwign se en aour melen
e oll blavechou ed a ed.

Pa voe deud ar poënt da kimiada
e vestr a c'houlennas digantan
pegement a dlee dezan.

Ag a respontas dezan humblamant
en eur dond de trugarekat :

- Serten ne meus affer netra
nemet eb ken ho grassou mad.

An otrou en eus komandet
rei dezan en eur serviet
gwin a bara da neun sebeilla
evel ma kemerche netra.

Ag eur pes daou skoet en he hodel
pa voant e neun vriata :

- Tri dra meus did da komandi
Rag se ne vank ket da hober
Servichout a rei did, va mignon,
Goëlet a ri gant an amzer.

Va drompill chase a roan did
ma c'hoarfe did klevet neb brud
he skoï eun tri pe pevar tol trompill
e pelaïo diouit an danjer.

- 26 -

Va c'hwign a roan did a prezant
ne vank ket de c'hass dar ger
En kenta plass ma heani
Goël ag ar ieod a vo savet
Sign ar groas a lakaï en ta kerc'hen
Ag en anon Doue eneum armi.

En kenta plass ma heanas
Goude kemeret e repas
Ma savas evid mond adare
eb e sellas tam var e dro

e gwign a ankonac'has er plas-se
Ag en ed dija eun anter leo.

Var e guis e bed retornet
Dre eur chans e deus i kavet.

eun devez all e vond dre eur c'hoat
arrog dezan e klevas en gri
ma skoas tri pe pevar toll trompill
en eur instant e deuas da sessi.

Souden daou zen a rankontras
leun a c'hoad a deplorabl bras
Ma houlenas petra voa ar malheur
Diskleria rejont dezan :

- Allas, otrou, ni a zo maltraitet
a laeret gant ar vrollerien.

Ni a hal sur trugarekat
An eb a zo bed e trompillat

rag pa devoa klevet trous an trompill
e devoa komanset an dud véchant
Da laerez diganem ar bae
goude kemeret on arc'hant.

Gant truez goelet o huken
e roas dezo an alluzen.

En eur lavarout outan e hunan :
- Daou tra zo dija erruet
peur benag e harue an drede
Doue dam preservo pepred.

- 27 -

En e barez pa haruas
 en eun ostaliri a diskennas
 ma houlenas outo da leina
 Memeus oc'h toll er guegin
 evid interoji an histor
 deus komançamant pete ar fin.

Kleve° a re as tillikat °kompren : klevet
 e voa maro e mam ag e dat
 e briet e voa iac'h magnifiq
 e parlant deus e mab beleg.

Mar karje er ger beza chomet
 in ne devoa bed tam klasket
 e briet en devoa eur mab
 ag a voa gati desket mat.

Pa voa deud en oad da kass dar studi
 Memeus evid beza belek

I a leke kundui e ziegez
 Deus e mab en devoa ar sousi
 Kemeret a re evid labour
 mevel a plac'h a voa gati.

En instant man deveus leinet
 Ag e ze dija raportet
 e ia da goelet e briet
 Allaz hi ne anaie ket,
 ag evid beza enon divezat
 e c'houlenas beza lojet.

e briet a respontas neuze :
 - neket bras ar c'homodite
 evel ma zeo, otrou, mar souhetet
 chomet ag e vec'h lojet
 me karje e vije bras ma fouvoar
 evit galout o diguemeret.

In e aidas a c'halon vad
 Da kemeret digantan ar pakad.
 Gregi a raz digantan ar pakad
 evid e lakad en e frez
 in a ias da dall an tan da toman
 Karget a laouenediges.

- 28 -

Pa entreas e ti e mab beleg
e ias trist ag e voa estonnet.
an droug speret a deuas de tenti
da lakad chonch fal deus he briet
e chonjas e voa den fall ar beleg
a deue enon de darempret.

Sortial a re e ber amzer
A dost enon voa eur c'hoël :
- en non Doue, va mignon marichal,
gra dime eur c'hontel, emezan.
A varc'hoas pa mo gred arhant
Me raf ar voien da pea.

Koania rejont assemblez
ag en eur memeus kompagnunez
eb ma c'halvas e mam ar beleg
na ken nebeut e vam ar mab.
ma neum resolvas da laza
an noz-se an den miserabl.

En instant mo devoa koaniet
e has de gamb gant ar beleg
enon memeus e voa daou vele
en e voa laked e hunan.
Ar beleg a gouskas buhanik
ag en ne re ked re vuan.

Ma sentas kousket ar vele
Deus e goële e diskenet

Ag in da kichen goële ar beleg
ar gontel en e zorn gantan,
ten an dillad diwar e peutrin
en esper gati e laza.
inspiret gant Doue e chonjas
c'hober da genta sin ar groas.

Ar beleg a losk teñr kriaden
e neur lavaret var boëz e ben :
Fors! eman va zad eus va laza,
va mamik paour deud dam difen.

e vam, ar mevel ag ar plac'h
gant klac'har a pignas dan ec'h
gant ar goulo ag en eur voela
ma digor var e mab beleg

Allas, emezi, me a vel dre o c'hure
penoz e maro ma vriet.

- 29 -

e mab ar belek a savas
De gonzoli e nem lakas :
- va mam, kemeromp patiantet
lekomp om fichans en Doue.
Mar de maro va zad ni a pedo
Jesus da regeo e hene.

An histor evel ma klevas
deus e vele a diskennas
ag e neum strinkas war e zaoulin
Da c'houlenn pardon dious e vab
Ag ive deus e briet :
- Me a zo eun den miserabl.

Ag eveze el lec'h pardon
on gleour deus a punission

Setu me exposet dirazoc'h
greed o tever evel ma e glead.

Kontant bras on da souffr ar maro
just e pa e meus meritet.

A pebez joa a kontantamant
e voa er gamb en eun instant
Pa en eun anavezchont evid briechou
Ag ar beleg evid o mab
e deuchont o tri da neum briata
gant eur garantez admirabl.

Antronoz pa voant e leina
en o plijadur ag e joa
e c'houlenn digant e briet ar pakat
evit kaout ar c'hwign da troha.
Kant louis aour voa kouet a nezi
eb ma vouie voa netra eni.

Dar sul varlec'h e hofferenas
o mab gant magnifiçans vras
Grass dem da veza partissipant
partout en e oll sakrifissou.
Grass Doue da neum velet er barados
da veuli Jesus er joaiou

~~~~~

Jannton ar Charles, neerez eus a Taole,
10 févr. 1851

~~~~~